

Sociale færdigheder i Cooperative Learning – 5 strategier

Af Jette Stenlev

Det er vigtigt, at eleverne lærer gode sociale færdigheder i skolen. Det handler ikke om velopdragne eller lydige elever. Det handler om trivsel i hverdagen, et venligt læringsmiljø og dermed også om elevernes overskud til at fokusere på den faglige læring.

Sociale færdigheder i klassen er desværre ofte noget, der først italesættes, når noget går galt, når nogen taler grimt, forstyrrer undervisningen, gør hinanden kede af det. Det er alt for sent.

I CL tager arbejdet med sociale færdigheder ikke afsæt i pludseligt opståede problemer. Det er en naturlig del af pensum. Man går proaktivt til værks, med Classbuilding, Teambuilding, meta-dialog, refleksion og ikke mindst med konkret instruktion i og øvelse af sociale færdigheder, som fx at hilse, hjælpe, bede om hjælp, takke eller udtrykke uenighed på en konstruktiv måde.

Øvelsen af sådanne specifikke sociale færdigheder foregår ikke isoleret fra den faglige læring men finder sted undervejs i arbejdet i strukturerne. . Hvordan man kan gøre det helt konkret, kan du læse i det følgende.

5 strategier

Der er fem strategier, det er godt at mestre til dette arbejde. Det er nemlig ikke nok at fortælle eleverne, at de skal "hilse" eller "tilbyde hjælp". Det skal være langt mere konkret. Og færdighederne skal ikke kun introduceres. Der skal også observeres, følges op og holdes fast, til alle elever er med. Derfor ligger strategierne også henholdsvis før, under og lige efter strukturen.

- 1) **Vælg en vigtig social færdighed**, der vil gøre den struktur, du har valgt, mere venlig. I nogle tilfælde vil færdigheden allerede være bygget ind i strukturens trin. I andre tilfælde skal du selv tilføje den.
- 2) **Definer replikker og kropssprog til færdigheden**: Skab – meget gerne sammen med eleverne – en række eksempler på, hvad man kan sige og hvordan det medfølgende kropssprog ser ud, når man bruger færdigheden.
- 3) **Demonstrer hvordan færdigheden lyder og ser ud i strukturen**. Vis det, når du laver selve instruktionen umiddelbart før eleverne går i gang. Eleverne skal vide helt konkret, hvad det er, du beder dem om at gøre.

Undervejs i strukturen

- 4) **Brug positiv opmærksomhed mens eleverne arbejder**. Læg mærke til særligt gode eksempler på brug af færdigheden, og stop evt. strukturen en enkelt gang for at gøre opmærksom på eksemplet. Du kan også gøre det til sidst.

Efter strukturen

- 5) **Følg op med refleksion og planlægning**: Lad eleverne reflektere over deres oplevelse af, hvor godt det lykkedes at anvende færdigheden. Fortæl dem også hvad du så. Arbejd med bud på, hvordan de kan blive endnu bedre til færdigheden.

Nedenfor ser du de fem strategier anvendt i strukturen **Quiz og byt**, med den sociale færdighed **at takke for samarbejdet**.

Strategi 1-5	Strategien udmøntet i praksis i Quiz og byt
Vælg vigtig færdighed i strukturen	I Quiz og byt ser man ofte, at eleverne skilles fra deres makker uden at få afsluttet dialogen på en god måde. Her går man glip af en mulighed for både at gøre strukturen mere "venlig" og at øve en vigtig social færdighed, der kan bruges mange steder i livet. En anden færdighed man kunne vælge at fokusere på i strukturen, er at hilse, når man møder ny makker.
Definer kropssprog og replikker	Tænk igennem, hvordan det skal se ud og lyde, når eleverne bruger færdigheden i Quiz og byt. Lad eleverne tænke med og komme med forslag. "Tak fordi du var min makker", "Det var rart at samarbejde med dig", "Det var "nice" at snakke med dig" osv. Hæng gerne ideerne på væggen i klassen. Tal også om, hvordan replikkerne kan understøttes af positivt kropssprog. Øv nogle tak-for-samarbejdet replikker sammen, inden strukturen sættes i gang.
Demonstrer hvordan færdigheden lyder og ser ud	Vis eleverne helt konkret, hvordan kropssprog og replikker skal anvendes når man takker for samarbejdet i Quiz og byt - evt. også, hvad der IKKE er godt kropssprog til det. Fortæl eleverne, at du gerne vil kunne se rigtigt tydeligt, at de takker hinanden, hver gang en dialog med en makker er færdig, og de bytter kort.
Brug positiv opmærksomhed	Gå omkring og observer anvendelsen af færdigheden, mens eleverne laver Quiz og byt. Stop gerne eleverne en enkelt gang undervejs for at fremhæve en replik eller noget kropssprog, der var særligt godt. Beskriv hvad du observerede. Det er med til at tydeliggøre dine forventninger og vise, at du ser og hører dem og følger op. "Jeg vil gerne fortælle jer, hvad jeg lige hørte: Otto sagde til Emma: Tak fordi du var var sådan en god makker". Det var en fin måde at takke for samarbejdet på.
Reflekter og planlæg næste skridt	Når I har afsluttet strukturen, lad da eleverne reflektere over, hvordan det gik med at takke for samarbejdet, om de huskede det hver gang, om alle havde en god oplevelse og følte sig værdsat osv. Lad dem evt. tale sammen om, hvad de kan gøre næste gang for at blive endnu bedre.

Tal med eleverne om "hvorfor"

Husk Meta-dialog, hvor du taler med eleverne om ting som: Hvorfor er færdigheden vigtig? Hvad kan den bruges til udenfor klassen? Hvad betyder det for dig, om folk siger tak, hvis du har bidraget med noget? Får man mere lyst til at samarbejde? Er du selv god til at sige tak, eller kan du blive bedre? Hvordan siger man

tak på en måde, så den anden føler sig værdsat? Husk at meta-dialog sagtens kan foregå ved, at eleverne taler med hinanden, fremfor at du hører dem en ad gangen. Gå omkring og lyt – og opsummer de bedste svar for klassen.

Lær meget mere om arbejdet med sociale færdigheder på Dag 2 i vores nye CL-kursusforløb.